

dige Besidderes Lærv. Dette er udtrykkelig udtalt af Hs. Majestæt til den Roeskildske Standerforsamling i Anledning af dennes Andragende om Foranstaltninger til Selvfølelsens Fremme, og i Henhold dertil er det, at Cancelliet, som det sees af de i Collegialtidenden indrykkede Motiver til de Bevillinger, som senere ere blevne meddeelte til Bøndergodsens Afhandelse fra Stamhuse, har andraget paa, at Salgstilladelsen i alle saadanne Bevillinger skulde indskrænktes til Salg til Fæsterne, undtagen i de Tilfælde, hvor Gaarden vare fasteledig. Dette er altsaa den tidligere bestaaende Retstilstand, og denne Retstilstand har Udvalget formeent, at man ikke burde forrykke. Saaledes som jeg har opfattet Forhandlingerne ifjor her i Thinget, var det ogsaa i det Væsentlige denne samme Betragtning, som dengang gjorde, at det Ændringsforslag blev antaget, som nu er blevet stillet af Minoriteten; men accurat det Samme opnaaes jo ved det af Udvalgets Majoritet stillede Forslag (Nei!). I denne Retning opnaaes aldeles det Samme (Nei!), Forfjellen er kun en anden, som jeg strax skal komme til. Det derimod, hvori Udvalgets Majoritets Forslag efter min Mening har Fortrin fremfor Minoritetens, det er for det Første deri, at det har vist sig, hvorledes Minoritetens Forslag har vaakt noget Ansæelse med Hensyn til det formeentlige nye Retsprincip, som man deri har seet henpeget paa; men i Særdeleshed mener jeg, at Udvalgets Majoritets Forslag har et Fortrin i den Henseende, at det ikke blot i en enkelt, men i alle Retninger lader den tidligere bestaaende Retstilstand aldeles uforrykket, medens man derimod ikke kan nægte, at man, ved at gaae ind paa Minoritetens Ændringsforslag, faktisk noget vilde indskrænke den Dispositionsfrihed, hvortil Stamhuusbesidderne hidindtil have havt en bestemt Afgang ad Bevillingsveien. Der er gjort adskillige Indvendinger her i Salen med Hensyn til det, som Udvalget har bemærket i dets Betænkning angaaende denne Afgang, som Stamhuusbesidderne have havt ad Bevillingens Vej til at bortselge deres Bøndergods. Jeg mener imidlertid, at man feiler meget, naar man anseer denne Afgang som noget reent Tilfældigt eller Vilkaarligt, ganske afhængende af den til enhver Tid

værende Justitsministers Skjøn. Den nævnte Afgang er nemlig ligefrem en Følge af Grundlovens § 32, som opretholder det hidtil gjældende Bevillingssystem i alle de Tilfælde, hvor det tidligere har herfjort som et System; og i de Forhold, hvorom der her er Spørgsmaal, har der utvivlsomt herfjort et saadant virkelig Bevillingssystem, netop paa Grund af den allersværeste Resolution, som jeg nylig nævnte, af 10 Juli 1846. Jeg er bleven spurgt om, hvorvidt denne Resolution er bleven benyttet, hvormange Bevillinger der ere blevne udfærdigede, og flere andre deslige Dplysninger ere blevne mig affordrede. Jeg skulde med stor Fornøjelse, forsaavidt jeg dertil var istand, have meddeelt disse Dplysninger i Betænkningen, dersom jeg virkelig kunde have anseet Sligt for at være nødvendigt, men, ligesom jeg dog ikke troer, at det i Almindelighed kan fordres, at der i en Betænkning til Thinget over Principer skal indbringes de mangehaande, forskjelligartede factiske Dplysninger, som muligen af enkelte Medlemmer kunne desidereres, saaledes kan dette vel saa meget mindre fordres, naar disse Dplysninger allerede foreligge i Trykken paa en tilstrækkelig fyldestgjørende Maade, og jeg skal derfor kun henvise til Collegialtidenden, hvor man vil finde en stor Mængde af det omhandlede Slags Bevillinger indførte efter hverandre i de sidste Aargange, nemlig siden 1845 og 1846. Man vil der kunne see, at disse Bevillinger ere gaaede ud fra et bestemt System, de følge allesammen den samme Regel, navnlig med Hensyn til det Punkt, der her har været under Omtale. Jeg troer saaledes med Føje at kunne sige, at Udvalgets Majoritets Forslag har det Fortrin, at det holder sig strengt til den bestaaende Retstilstand; derimod er det mig paa den anden Side umuligt at indsee, hvorledes Udvalgets Minoritets Forslag skulde i Virkeligheden, praktisk taget, være af nogen særdeles Interesse for Fæsterens Familie, fremfor Majoritetens Forslag. Jeg skal ikke gjentage Alt, hvad der i denne Henseende kunde være at sige; jeg skal kun bemærke, at, saalange det er klart, at Stamhuusbesidderen beholder Magten til, naar han vil, at fordrive Fæsterens Familie fra Fæstegodset, nemlig i ethvert Fald ved den Myndighed, han har til